

ASORKD

ASOCIACE PRO OCHRANU A ROZVOJ KULTURNÍHO DĚDICTVÍ ČR

The Association for the Conservation and Development of the Cultural Heritage in the Czech Republic

Karolíny Světlé 5, 110 00 Praha 1, Tel.: +420 371 595 624; GSM: +420 777 183 077, +420 737 939 104, +420 736 181 289

prezidium@asorkd.cz; www.asorkd.cz; www.zachrante-lazne-kyselka.cz/

NPÚ potřebuje reformu, ne ústup z památkových měst.

Primátorka Krnáčová využila vlny nespokojenosti s památkovou péčí k pomoci developerům návrhem vyřazení Národního památkového ústavu z péče o Prahu. Tato pomoc by byla pro ochranu památek v Praze likvidační.

Památková města, a Pražská památková rezervace především, jsou nejcennějším kulturním dědictvím našeho národa. Nejde jen o jednotlivé kulturní památky, ale o celek zástavby spojený velkolepou kompozicí prostorových vztahů dominant. Nejde jen o zachování kulturních a historických hodnot, ale o města, ve kterých je nám dobře pro jejich lidské měřítko, ovlivňující hlouběji než si mnozí z nás uvědomují mezilidské vztahy. Modernismu se dosud tyto hodnoty nepodařilo nahradit – naopak, nelze než konstatovat, že modernistická architektura význam a ocenění historického prostředí zvyšuje.

Ze všech těchto důvodů je instituce věnující se ochraně historických měst nezbytná. Zatímco na NPÚ je řada vysoce kvalifikovaných odborníků, situace na stavebních úřadech je skutečně tristní. Zboření Kozákova domu na Václavském náměstí umožnil právě magistrát – památkový odbor. Vyjádření NPÚ tu chybí, pokud je mi známo, byly i protesty z jeho strany.

Ministerstvo kultury ve svém stanovisku k iniciativě primátorky bohužel vychází z poněkud idealizovaného působení NPÚ, ale má ve všech bodech pravdu. Kromě zprávy o téměř jednohlasném schválení návrhu zákona o ochraně památkového fondu. Přípomínek bylo mnoho, ale nikdo se jim nevěnoval, byly bez tolik žádoucí diskuse zamítnuty. Tato situace bohužel přetrvává. Autorita NPÚ klesá. Majitelé objektů v chráněných územích považují památkáře za nepřátele. Podnět k vyloučení NPÚ z péče o město je jen demagogickým využitím některých pochybení.

Současnou situaci v oblasti nemovitých památek je nutné řešit již na úrovni nového památkového zákona. Památkovou péčí nelze oslabovat, ale naopak posílit, sjednotit. Nepomůže přísnější byrokracie, ale posílení odbornosti, sjednocená koncepce. Pomůže efektivní těsná provázanost se stavebním zákonem a zákonem o ochraně krajiny a přírody na úrovni územně plánovací dokumentace i rozšíření pracovního týmu o ekology, psychology a ekonomy i zástupce odborné i laické veřejnosti.

Krise památkové ochrany se týká celé Evropy – souvisí s všudypřítomným rozpadem názorového konsenzu, s odporem k tradici, se samoučelným a svévolným prosazováním změn bez současného přínosu nových hodnot. V celé Evropě i v USA se vzrůstá odpor proti modernismu, který se ani nesnaží o kontext se svým okolím. Nabízí pouze fascinaci technickými vymoženostmi a bizarností místo skutečných hodnot. Město je životním prostředím civilizované společnosti. Toto hledisko nabízí nový pohled na hodnocení historických měst, na jejich přínos pro psychiku a vztahy mezi lidmi. Památkovou péčí je nutné upevnit na nových, rozšířených základech, ne oslabovat. Jde o příliš mnoho.

V Praze: 30. 08. 2018

Ing. arch. Marie Švábová
vixeprezidentka ASORKD